

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на труда и социалната политика	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване.
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: м. януари – м. юни 2024 г.
Лице за контакт: Петя Малакова	Телефон и ел. поща: 02/8119 435 Petya.Malakova@mlsp.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Несъответствие на разпоредбите на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване с промени в Закона за електронното управление“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за електронното управление – ЗЕУ (обн., ДВ, бр. 80 от 2023 г.) е приета промяна в разпоредбата на чл. 4 от ЗЕУ. Създадена е нова алинея б, в сила от 31.03.2024 г., която предвижда, че с подзаконов нормативен акт не може да бъде въведено задължение за доказване на факти и обстоятелства за лица или обекти, вписани в регистър, на които е предоставен идентификатор, освен ако с подзаконовия нормативен акт се изпълняват или прилагат актове на Европейския съюз. С промяната се въвежда изрична забрана на основание подзаконов нормативен акт да се изисква от гражданите да предоставят удостоверителни документи за доказване пред административен орган на факти и обстоятелства, които са налични в регистри. Административните органи следва да извършват служебна проверка в съответния регистър на необходимите за целите на административното обслужване данни, въз основа на съответното законово основание.

В действащата разпоредба на чл. 27, ал. 3 от Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване (НПОПДОО) е предвидена възможност при подаване на заявление-декларация по образец съгласно Приложение № 18 от наследниците на починало правоимащо лице за изплащане на неполучени от наследодателя им парични обезщетения и помощи, те да представят удостоверение за наследници и само ако не са го представили, документът се изисква служебно от съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт. С оглед възможността за служебно набавяне на информация по отношение на гражданското състояние и родствените връзки на правоимащите лица с техния наследодател, са необходими изменения на ал. 3 в чл. 27 от НПОПДОО и Приложение № 18 към същата разпоредба, на основание на които само административният орган се задължава служебно да набави необходимата информация относно наследодателя и кръга на неговите наследници.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Не е възможно проблемът да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Посоченият проблем не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство, тъй като би се получила колизия между законови разпоредби и такива от подзаконов нормативен акт, поради което промяната е задължителна.

С влезлите в сила изменения в ЗЕУ отпада възможността административните органи да изискват от лицата представянето на удостоверителни документи, когато съответните данни са налични в регистър и могат да бъдат набавени по служебен път. Същевременно в НПОПДОО е регламентирана възможност за длъжностното лице служебно да осигурява необходимата информация единствено в случаите, когато заявителят не е представил удостоверение за наследници със заявлението.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

С оглед осигуряването на единна и непротиворечива практика и съответствие на подзаконовия нормативен акт (НПОПДОО) с нормативен акт от по-висока степен (ЗЕУ), е необходимо да бъдат извършени промени в наредбата.

Актът не засяга прилагането на актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт.

Проблем 2 „Несъответствие на разпоредбите на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване с промени в Кодекса за социално осигуряване“

2.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

- От 1 юли 2018 г. е в сила промяна в наименованието на паричното обезщетение по чл. 53 от КСО, като думите „малко дете“ са заменени с „дете до 2-годишна възраст“. В Приложение № 18 към чл. 27 от НПОПДОО са изброени изчерпателно видовете парични обезщетения, неполучени от наследодателя, които могат да бъдат изплащани на неговите наследници. Едно от тях е паричното обезщетение по чл. 53 от КСО.

- С разпоредбата на чл. 53ж от КСО, в сила от 1 август 2022 г., е регламентирано ново право на бащата (осиновителя) на парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст. Този вид обезщетение не е сред посочените в Приложение № 18 към чл. 27 от НПОПДОО.

2.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Не е възможно проблемите да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

2.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Посочените проблеми не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство, тъй като би се получила колизия между законови разпоредби и такива от подзаконов нормативен акт, поради което промяната е задължителна.

- В Приложение № 18 към чл. 27 от НПОПДОО обезщетението по чл. 53 от КСО е посочено с предишното му наименование - обезщетение за отглеждане на малко дете, вместо възприетото в настоящата редакция наименование – за отглеждане на дете до 2-годишна възраст.

- В Приложение № 18 към чл. 27 от НПОПДОО не е посочено паричното обезщетение по чл. 53ж от КСО, което създава правна несигурност относно възможността за упражняване правото на наследниците да получат неизплатено на техния наследодател обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя).

2.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

С оглед осигуряването на единна и непротиворечива практика и съответствие на подзаконовия нормативен акт (НПОПДОО) с нормативен акт от по-висока степен (КСО), е необходимо да бъдат извършени промени в наредбата.

Актът не засяга прилагането на актове от правото на ЕС.

2.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО със ЗЕУ“.

Цел 2 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с КСО“.

Цел 3 „Гарантиране правата на наследниците на лица с право на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“.

Цел 4 „Намаляване на административната тежест при подаване на удостоверение за наследници от наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ“.

3. Заинтересовани страни:

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

1. Наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ – към края на 2023 г. броят на паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване е 1 397 862.

2. Длъжностни лица от Националния осигурителен институт.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1 „Несъответствие на разпоредбите на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване с промени в Закона за електронното управление.“

Вариант 1 - „Без действие“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При този вариант на действие ще продължат да се прилагат действащите в момента разпоредби от НПОПДОО, което създава правна несигурност поради несъответствието им с разпоредбите на ЗЕУ.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ няма положителни (икономически/социални/екологични) въздействия върху заинтересованите страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие няма да се постигне съответствие на подзаконовия нормативен акт – НПОПДОО с разпоредбите на ЗЕУ, в качеството му на акт от по-висока степен, с което се нарушава разпоредбата на чл. 15, ал. 1 от Закона за нормативните актове. Ще се запази административната тежест за правоимащите лица, свързана с представянето на удостоверение за наследници.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма специфични такива.

Административна тежест:

- **Наследниците на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ** - ще продължат да представят удостоверение за наследници, т.е. за тях не намалява административната тежест.

- **За длъжностните лица от Националния осигурителен институт** не са налице промени по отношение на административната тежест.

Вариант 1 „Без действие“ не оказва влияние върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници.

По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 1 „Без действие“ не води до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболяемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на

възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие.

Вариант на действие 1 няма пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последици за определени професии, групи работници или самостоятелно заети лица. Вариантът не засяга определени възрастови групи лица. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 1 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение. Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес.

Вариант на действие 1 има пряко отношение към правото на гражданите на добра администрация, тъй като наследниците на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ ще продължат да представят удостоверение за наследници, което няма да доведе до подобряване и оптимизиране на административното обслужване на гражданите в контекста на принципа „едно гише“. Този вариант на действие няма пряко отношение към: неприкосновеността на личния живот; достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране; и към грижите за животните.

Вариант 2: „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“:

2.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При вариант на действие 2 ще се постигне пълно съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с промените в ЗЕУ и ще се създаде правна сигурност при ползването на осигурителни права.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- **За наследниците на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ** - ще се премахне изискването за представяне на удостоверение за наследници, което ще намали административната тежест за тях.

- **За длъжностните лица от Националния осигурителен институт:**

- оптимизиране на процесите, свързани с обработване на заявленията на наследниците на починали лица с право на парично обезщетение или помощ от държавното обществено осигуряване.

- утвърждаване на Националния осигурителен институт като институция, ползваща електронни услуги в полза на гражданите.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират негативни икономически, социални или екологични въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

2.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма специфични такива.

Административна тежест:

- **За наследниците на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ** - ще се намали административната тежест по представянето на удостоверение за наследници;

- **За длъжностните лица от Националния осигурителен институт** не са налице промени по отношение на административната тежест.

Вариант 2 няма отношение към свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници.

По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 2 няма отношение към задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболяемост и до превенция на

социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някои от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие.

Вариант на действие 2 няма пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последици за определени професии, групи работници или самостоятелно заети лица. Вариантът не засяга определени възрастови групи лица. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 2 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение. Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес.

Вариант на действие 2 има пряко отношение към правото на гражданите на добра администрация, тъй като за наследниците на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ ще се премахне изискването за представяне на удостоверение за наследници, което ще доведе до подобряване и оптимизиране на административното обслужване на гражданите в контекста на принципа на „едно гише“. Този вариант на действие няма пряко отношение към: неприкосновеността на личния живот; достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране; и към грижите за животните.

4.2. По проблем 2 „Несъответствие на разпоредбите на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване с промени в Кодекса за социално осигуряване.“

Вариант 1 - „Без действие“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При този вариант на действие ще продължат да се прилагат действащите в момента разпоредби от НПОПДОО, което създава правна несигурност поради несъответствието им с разпоредбите на КСО.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ няма положителни (икономически/социални/екологични) въздействия върху заинтересованите страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие няма да се постигне съответствие на подзаконовия нормативен акт – НПОПДОО с разпоредбите на КСО, в качеството му на акт от по-висока степен, с което се нарушава разпоредбата на чл. 15, ал. 1 от Закона за нормативните актове. Ще се запази правната несигурност във връзка с ползването на осигурителни права.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирание, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма специфични такива.

Административна тежест:

Няма промяна в административната тежест.

Вариант 1 „Без действие“ не оказва влияние върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници.

По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 1 „Без действие“ не води до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболяемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд.

Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие.

Вариант на действие 1 няма пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последици за определени професии, групи работници или самостоятелно заети лица. Вариантът не засяга определени възрастови групи лица. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 1 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение. Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес.

Вариант на действие 1 има косвено отношение към правото на добра администрация, тъй като няма да доведе до подобряване на административното обслужване на гражданите и до оправдаване на очакванията към администрацията за законност, компетентност и ефективност. Този вариант на действие няма пряко отношение към: неприкосновеността на личния живот; достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране; и към грижите за животните.

Вариант 2: „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“:

2.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При вариант на действие 2 ще се постигне пълно съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с промените в КСО и ще се създаде правна сигурност при ползването на осигурителни права.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- **За наследниците на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ** - ще се гарантират правата на наследниците на починали лица с отпуснато парично обезщетение.

- **За длъжностните лица от Националния осигурителен институт**

С приемането на нормативните промени ще се постигне прозрачност и яснота, ще се подобри административното обслужване на гражданите, ще се оправдаят очакванията към администрацията за законност, компетентност и ефективност.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират негативни икономически, социални или екологични въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

2.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма специфични такива.

Административна тежест:

Няма промяна в административната тежест.

Вариант 2 няма отношение към свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници.

По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 2 няма отношение към задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболяемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите

млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие.

Вариант на действие 2 няма въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последици за определени професии, групи работници или самостоятелно заети лица. Вариантът не засяга определени възрастови групи лица. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 2 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение. Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес.

Вариант на действие 2 има косвено отношение към правото на добра администрация, тъй като ще се подобри административното обслужване на гражданите, ще се оправдаят очакванията към администрацията за законност, компетентност и ефективност. Този вариант на действие няма пряко отношение към: неприкосновеността на личния живот; достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране; и към грижите за животните.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1 „Несъответствие на разпоредбите на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване с промени в Закона за електронното управление.“

		Вариант „Без действие“	Вариант 2 Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“
Ефективност	Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО със ЗЕУ“.	ниска	висока
	Цел 2 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с КСО“.	неприложима	неприложима
	Цел 3 „Гарантиране правата на наследодателите на лица с право на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“.	неприложима	неприложима
	Цел 4 „Намаляване на административната тежест при подаване на удостоверение за наследници от наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ“	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО със ЗЕУ“.	ниска	висока
	Цел 2 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с КСО“.	неприложима	неприложима
	Цел 3 „Гарантиране правата на наследодателите на лица с право на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“.	неприложима	неприложима
	Цел 4 „Намаляване на административната тежест при подаване на удостоверение за наследници от наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ“	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО със ЗЕУ“.	ниска	висока
	Цел 2 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с КСО“.	неприложима	неприложима
	Цел 3 „Гарантиране правата на наследодателите на лица с право на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“.	неприложима	неприложима
	Цел 4 „Намаляване на административната тежест при подаване на удостоверение за наследници от наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ“	ниска	висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:
 ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;
 ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;
 съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

5.2. По проблем 2 „Несъответствие на разпоредбите на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване с промени в Кодекса за социално осигуряване .“

		Вариант „Без действие“	Вариант 2 Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“
Ефективност	Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО със ЗЕУ“.	неприложима	неприложима
	Цел 2 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с КСО“.	ниска	висока
	Цел 3 „Гарантиране правата на наследодателите на лица с право на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“.	ниска	висока
	Цел 4 „Намаляване на административната тежест при подаване на удостоверение за наследници от наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ“	неприложима	неприложима
Ефикасност	Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО със ЗЕУ“.	неприложима	неприложима
	Цел 2 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с КСО“.	ниска	висока
	Цел 3 „Гарантиране правата на наследодателите на лица с право на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“.	ниска	висока
	Цел 4 „Намаляване на административната тежест при подаване на удостоверение за наследници от наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ“	неприложима	неприложима
Съгласуваност	Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО със ЗЕУ“.	неприложима	неприложима
	Цел 2 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на НПОПДОО с КСО“.	ниска	висока
	Цел 3 „Гарантиране правата на наследодателите на лица с право на парично обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и на	ниска	висока

парично обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“.		
Цел 4 „Намаляване на административната тежест при подаване на удостоверение за наследници от наследници на починали лица с право на парично обезщетение и/или помощ“	неприложима	неприложима

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“.

По проблем 2: Вариант 2 „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Ще се увеличи

Ще се намали

Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализиране на вариант 2 „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на нормативен акт ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика с 30-дневен срок за обсъждане. Проектът ще бъде обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество и утвърден от Надзорния съвет на Националния осигурителен институт. Проектът на нормативен акт ще се съгласува в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

.....
.....

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

Кодекс за социално осигуряване - [kso-2024-01.pdf \(government.bg\)](#)

Закон за електронното управление - <https://lex.bg/laws/ldoc/2135555445>

Наредба за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване - [Наредба за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване \(nssi.bg\)](#)

Регистрите на Националния осигурителен институт.

Статистика от сайта на НОИ - <https://www.nssi.bg/publikacii/statistika/>

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Калина Петкова, директор на дирекция ТПООУТ

Дата: 16.02.2024 г.

16.2.2024 г.

X КП

КАЛИНА ПЕТКОВА

ДИРЕКТОР НА Д ТПООУТ

Signed by: Kalina Petkova Petkova